

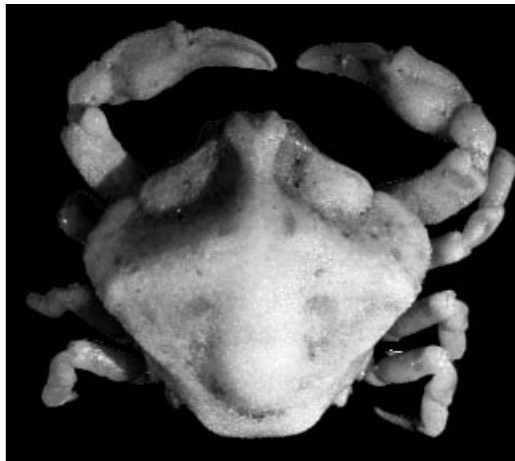
Een bijzonder krabje uit de Oosterschelde

door
Frans J.A. Slieker

Sinds 1950 wordt vanuit Zierikzee op initiatief van de burgemeester van die plaats ieder jaar de zogenaamde 'Kor en Bot-tocht' ondernomen. Ter bevordering van de wetenschap dregt een select gezelschap de bodem van de Oosterschelde af (Kor), met als voornaamste doel het verkrijgen van fossiel materiaal (Bot).

Op 11 september 1999, tijdens de 49e 'Kor en Bot-tocht' met de ZZ10 vanuit Zierikzee, waaraan namens het NMR

werd deelgenomen door Jelle Reumer, Dick Mol, Paul Sondaar en Francien Braber werd een voor ons faunagebied zeer bijzondere vondst gedaan. Op de Oosterschelde ter hoogte van 'de Hammen' werd na een trek, op 50 meter diepte, door Maaike Berdowski, het dochtertje van Francien Braber, een klein krabje

in het opgevisste materiaal ontdekt. Het diertje werd bewaard op alcohol en meegenomen door Arthur Oosterbaan van Ecomare op Texel. Na korte tijd ontvingen wij het krabje terug met bericht van Arthur dat het hier ging om een vrouwelijk, volwassen exemplaar van de soort *Ebalia tuberosa* (Pennant, 1777) ofwel de ruwe kiezelkrab. Een toepasselijke naam, want van onze drie inheemse soorten van het geslacht *Ebalia* heeft hij beslist het ruwste uiterlijk. Het roodbruine rugschild laat een duidelijke kruisvormige verhoging zien en is aan de randen opvallend granuleerd. De soort is bekend van diepten tot 200 meter en komt zelden in de getijdenzone voor. Hij leeft op grind- en kleibodems of op stenen. De diertjes zijn veelal 's-nachts actief en houden zich overdag schuil in het substraat. De breedte van de carapax, het rugschild, kan maximaal zo'n 18 mm bedragen; ons exemplaar meet 17.5 mm. De andere twee inheemse soorten uit het geslacht *Ebalia* zijn de gladde kiezelkrab *Ebalia tumefacta* (Montagu, 1808) en de kleine kiezelkrab *Ebalia cranchii* Leach, 1817. Beiden worden in onze collectie vertegenwoordigd door vondsten uit de zuidelijke Noordzee.

Na raadpleging van de literatuur bleek dat slechts éénmaal eerder een ruwe kiezelkrab in Nederlandse wateren was gevangen: op 28 oktober 1962 op 30 kilometer ten westen van het Zeeuwse Zoutelande (51°29'N 3°10'E). Dit exemplaar bevindt zich in de collectie van het Nationaal Natuurhistorisch Museum te Leiden (D 52988). De soort is verder bekend van de westkusten van Noorwegen en Zweden, Groot Brittannië en de Noordzee. Vanuit het Kanaal

verspreidt hij zich verder zuidwaarts tot Senegal, de Azoren en de Canarische Eilanden.

Ook in de Middellandse Zee komt de ruwe kiezelkrab voor. Tijdens een bezoek aan het Institut Océanographique in Monaco in oktober 1981 werd ik, samen met de collectiebeheerders Frans de Jong en Henk Menkhorst, in staat

gesteld met één van de schepen van het instituut een tweetal 'trekken' voor de kust van Monaco uit te laten voeren. Dit resulteerde in een aantal leuke vondsten voor ons museum, waaronder ook één exemplaar van de ruwe kiezelkrab (NMR 999500267). Dit diertje werd gedregd in een kleibodem op een diepte van 110 meter (43°40'6"N 7°21'4"E).

Het exemplaar uit de Oosterschelde bevindt zich nu in de collectie van het Natuurmuseum Rotterdam en heeft inventarisnummer NMR 999500943. 🌿

Literatuur

- Adema, J.P.H.M. 1991 - Krabben van Nederland en België - Nationaal Natuurhistorisch Museum, Leiden
Christiansen, M.E. 1969 - Crustacea Decapoda Brachyura - Marine Invertebrates of Scandinavia 2: 1-143
Ingle, R.W. 1980 - British Crabs - British Museum (Natural History), London

De tweede vondst in Nederland van de ruwe kiezelkrab *Ebalia tuberosa*.

(foto: Frans J.A. Slieker)